

Elisabeth Feldt och **Mikael Holmlund** har samarbetat sedan 2007. De har genomfört en lång rad konserter runtom i Sverige som rönt uppskattning hos såväl publik som kritiker. De vill de verka för att öka intresset för romanslitteraturen, musik och poesi i optimal förening.

Elisabeth Feldt, sopran, fick sin musikutbildning vid musikhögskolorna i Göteborg och Örebro och därefter i Piteå för professorerna Dorothy Irving och Matti Hirvonen. Hon konserterar flitigt med en rik och omväxlande repertoar som omfattar såväl kammarmusik som orkesterverk. Elisabeth undervisar också i sång på Helsjöns folkhögskola. www.elisabethfeldt.se

Mikael Holmlund studerade pianospel i Oslo och Hannover och bedriver idag en bred musikalisk verksamhet som solist, kammarmusiker, repetitör och kyrkomusiker. Han har mottagit en lång rad stipendier och utmärkelser, däribland Solistpriset 2002. www.mikaelholmlund.com

M U S I K I H Ö S T T I D

När det sista lövet faller

Ulricehamns kyrka 7 november 2010

Elisabeth Feldt, sopran

Mikael Holmlund, piano

Richard Wagner (1813-1883)

Wesendonk Lieder

Der Engel

Stehe still!

Im Treibhaus

Schmerzen

Träume

Frédéric Chopin (1810-1849)

Ur Fyra Mazurkor op. 17

Vivo e risoluto

Lento ma non troppo

Lento ma non troppo

Richard Strauss (1864-1949)

Vier letzte Lieder

Frühling

September

Beim Schlafengehen

Im Abendrot

H. T. Burleigh arr. (1866-1949)

Negro Spirituals

By an' by

Weepin' Mary

Oh Peter go ring'a dem bells

Deep river

Under långa tider bodde Richard Wagner hos silkeshandlarparet Mathilde och Otto Wesendonk. Mathilde var en avgörande inspirationskälla och förutsättning för Wagners skaparförmåga och det är hennes dikter som han har tonsatt; de enda sånger som han komponerat i det kammar-musikaliska miniatyrformatet. Fünf Gedichte (Fem dikter) är egentligen sångcykelns anonyma namn, men de brukar kallas Wesendonk Lieder.

Richard Wagner har tillfört musikhistorien både längre och mer avgörande vokalverk än de flesta, men hans gärning har också en mörk skugga. Han var en inbiten rasist och spädde genom en rad artiklar och essäer i olika tidskrifter på de nationalistiska och antisemitiska strömningar som flöt genom Europa under hela 1800-talet och som skulle kulminera under 1900-talets första hälft. De har ännu idag inte klingat ut.

När Richard Strauss år 1933 accepterade att bli ordförande i den nyinrättade tyska motsvarigheten till Musikaliska Akademien fick han åtskillig kritik. Strauss sympatiserade inte med de nazistiska idéerna men såg posten som en möjlighet att skydda sin judiska sondotter och sina judiska barnbarn och att fortsätta dirigera musik av tonsättare som förbjudits, såsom Debussy, Mendelssohn och Mahler. Uppdraget varade i två år tills den hemliga säkerhetspolisen fick tag i ett brev till en judisk vän där Strauss skrev såhär: ”Tror du verkligen att

jag någonsin, i någon av mina handlingar, styrs av tanken på att jag är ’tysk’? Tror du att Mozart var avsiktligt ’arisk’ när han komponerade? Som jag ser det finns det bara två typer av folk: de som har begåvning och de som inte har det.”

Efter Andra världskrigets slut fick Strauss stå till svars för sina förehavanden med den tyska regeringsmakten. Han rentvådades i den internationella domstolen, men erfarenheterna hade satt djupa spår. Den musik som Strauss komponerade mot slutet av sin levnad har en sällsam insida av försoning och ödmjukhet. Hans ”Fyra sista sånger” är ett exempel på det. När de sista orden klingat ut svarar han sig själv i efterspelet med livets tema ur den symfoniska dikten ”Tod und Verklärung” komponerad sextio år tidigare.

Henry Thacker Burleigh var dotterson till en frigiven slav. Genom att klä sånger som han lärt av sin morfar i en strängt klassisk dräkt öppnade han en möjlighet att föra in de enkla människornas musik i konserthus och till andra plattformar dit den musiken annars inte skulle haft tillträde. Dessa arrangemang blev och är fortfarande populära och omtyckta i alla slags konsertsammanhang. Här är det inte rösten som är det viktiga, och inte ens musiken, utan erfarenheten av och tron på alla människors lika värde och möjlighet till frihet och rättvisa.

Elisabeth Feldt